

EDITURA PARALELA 45

Redactare: Mihaela Pogonici
Tehnoredactare și copertă: Mihail Vlad
Pregătire de tipar: Marius Badea

EPP

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DUMAS, ALEXANDRE TATĂL

Testamentul domnului de Chauvelin ; O cină la Rossini / Alexandre Dumas ;

trad. din lb. franceză și note de Octavian Soviany. - Pitești : Paralela 45, 2018

ISBN 978-973-47-2718-6

I. Soviany, Octavian (trad.)

821.133.1

Le testament de M. De Chauvelin • Un dîner chez Rossini
Alexandre Dumas

Copyright © Editura Paralela 45, 2018

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate, iar
conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

Alexandre DUMAS

Testamentul
domnului de Chauvelin

*

O cină la Rossini

Romane din ciclul **CELE O MIE UNA FANTOME**

Traducere din limba franceză și note de
Octavian Soviany

Editura Paralela 45

Cuprins

Testamentul domnului de Chauvelin

- Capitolul I.** Casa din rue de Vaugirard / 9
Capitolul II. Un pastel de Latour / 21
Capitolul III. Scrisoarea / 30
Capitolul IV. Medicul regelui / 41
Capitolul V. Deșteptarea regelui / 53
Capitolul VI. Oglinda doamnei Du Barry / 63
Capitolul VII. Călugărul, preceptorul, intendentul / 72
Capitolul VIII. Jurământul / 81
Capitolul IX. Venus și Psyché / 95
Capitolul X. Masa de joc a regelui / 106
Capitolul XI. Vedenia / 116
Capitolul XII. Moartea lui Ludovic al XV-lea / 131

O cină la Rossini

- Capitolul I.** O cină la Rossini / 149
Capitolul II. Jurământul / 160
Capitolul III. Cei doi studenți din Bologna / 170

Capitolul I

Casa din rue de Vaugirard

Dacă o iei din rue du Cherche-Midi spre rue Notre-Dames-Champs, vei vedea pe stânga, chiar în fața unei fântâni așezate la colțul pe care rue du Regard îl face cu rue de Vaugirard, o căsuță care în registrele municipalității orașului figurează cu numărul 84.

Iar acum, înainte să mergem mai departe, să vă fac, deși șovăi puțin, o mărturisire. Această casă, în care am fost primit, încă de la venirea mea din provincie, cu o sinceră prietenie, această casă care, vreme de trei ani, m-a întâmpinat cu o dragoste frățescă, această casă pe care, în toiul momentelor mele de fericire sau nefericire, aș fi putut-o găsi cu ochii deschiși, sigur că o voi vedea deschizându-se lacrimilor sau bucuriei mele, această casă a trebuit s-o caut eu însumi acum pe un plan al Parisului.

Cine ar fi crezut asta acum douăzeci de ani?

Dar, de douăzeci de ani încoace, o mulțime de întâmplări, ca o maree într-o permanentă creștere, le-au ascuns celor din generația noastră amintirile lor din tinerețe, astfel încât acum nu ne mai amintim cu memoria – memoria are, și ea, vârstele sale crepusculare, când amintirile îndepărtate se estompează – ci cu inima.

De aceea, atunci când îmi las memoria deoparte pentru a mă refugia în inimă, găsesc acolo, ca într-un tabernacul sacru,

toate acele amintiri intime care au dispărut, una câte una, așa cum se scurge, picătură cu picătură, apa prin fisurile unui vas; în inimă nu se face un crepuscul din ce în ce mai întunecos, ci niște zori din ce în ce mai plini de lumină. Memoria năzuiește spre obscuritate, adică spre neant, inima – spre lumină, adică spre Dumnezeu.

În sfârșit, căsuța aceea este încă acolo, ascunsă pe jumătate de un zid cenușiu, scoasă – din câte mi s-a spus – la vânzare, gata să le scape mâinilor ospitaliere care mi-au deschis ușa ei de atâtea ori.

Dați-mi voie să vă spun cum am pătruns acolo; povestea mea o să facă un ocol, dar nu contează, urmați-mă; o să vorbim pe drum și mă voi strădui ca el să vă pară mai puțin lung decât este în realitate.

Cred că era spre sfârșitul lui 1826. Vedeți, vorbeam de douăzeci de ani și, de fapt, au trecut douăzeci și doi. Iar eu aveam pe vremea aceea douăzeci și trei de ani.

V-am vorbit despre visurile mele literare atunci când am pomenit despre sărmanul James Rousseau¹. În 1826 ele deveniseră deja mult mai ambițioase. Nu mai scriam în colaborare cu Adolphe de Leuven² *Vânătoare și dragoste*, nu mai lucram cu Vulpiane și Lasagne la *Nuntă și înmormântare*, ci începusem să visez de unul singur *Cristina*³. Ce vis frumos! Un vis strălucitor, care, îmi spuneau speranțele mele tinerești, trebuia să-mi deschidă grădinile lui Hesperus, cu fructele sale de aur, al căror dragon este critica.

¹ James Rousseau (1797-1849) – scriitor și publicist francez, evocat de Dumas în *Căsătoriile lui moș Olifus*, Ed. Paralela 45, 2017.

² Adolphe de Leuven (1802-1884) – dramaturg, libretist și director de teatru, colaborator al lui Dumas.

³ Dramă istorică a lui Alexandre Dumas, a cărei protagonistă este Cristina, regina Suediei.

Capitolul I

O cină la Rossini¹

În 1840 reveneam în Italia pentru a treia sau a patra oară și fusesem însărcinat de prietenul meu Denniéé, inspectorul militar, să-i duc un voal de dantelă doamnei Rossini, care locuia la Bologna împreună cu ilustrul compozitor, căruia *Contele Ory* și *Wilhelm Tell*² îi aduseseră naturalizarea franceză.

Nu știu dacă după moartea mea va mai rămâne ceva din mine; dincolo însă de orice s-ar întâmpla, mi-am luat piosul obicei ca, dându-mi pe deplin uitării dușmanii, să-mi amintesc de prietenii mei nu doar în viața mea inimă, ci și în viața mea literară. În felul acesta, pe măsură ce înaintez spre viitor, iau cu mine tot ce a făcut parte din trecutul meu și tot ce se leagă de prezent, așa cum un fluviu nu se mulțumește să oglindească florile, pădurile și casele de pe maluri, ci le silește imaginile să-l însoțească până la ocean.

De aceea nu sunt niciodată singur când am una dintre cărțile mele în apropiere. O deschid. Fiecare dintre paginile ei îmi aduce aminte de o zi din trecut, iar această zi renaște deodată, din

¹ Gioachino Rossini (1792-1868) – celebru compozitor italian, autorul operelor *Bărbierul din Sevilla*, *Italianca în Alger*, *Coțofana boată*, *Wilhelm Tell*.

² Opere de Rossini.

zorii ei și până la ceasul amurgului, cu toate emoțiile trăite atunci și cu toate personajele care au populat-o. Oare unde mă aflam în ziua aceea? În ce parte a lumii mă dusesem ca să gust o plăcere, să păstrez o amintire sau să culeg o speranță, ca un boboc care se ofilește adesea înainte să se deschidă, ca o floare care se veștejește adesea înainte să se desfacă? În Germania, Italia, Africa, Anglia, Grecia? Urcam Rinul, mă rugam în Colisseum, vânam în Sierra, campam în deșert, visam la Westminster, îmi scrijeleam numele pe mormântul lui Arhimede sau pe stâncile de la Termopile? Ce mână o atingea pe a mea? A unui rege așezat pe tron? A unui păstor ce își păzea turma? Ce principe mă numea prietenul său? Care cerșetor îmi spunea frate? Cu cine îmi împărțeam punga dimineața? Cine rupea din pâinea mea seara? Care au fost, de douăzeci de ani încoace, orele luminoase, însemnate cu cretă, și orele sumbre, însemnate cu un cărbune?

Vai, cea mai bună parte a vieții mele a devenit deja amintire, sunt ca unul dintre acei arbori cu frunzișul stufos, plin de păsări adormite în timpul zilei, dar care se trezesc spre sfârșitul acesteia și, după ce va veni seara, îmi vor umple bătrânețea cu cântecul și cu bătăile lor de aripi, cu iubiturile și cu freamătul lor până când moartea va atinge la rândul său arborele acela ospitalier, care se va prăbuși, înfricându-i pe cântăreții cei zgomotoși, care nu sunt, fiecare dintre ei, decât una dintre orele vieții mele.

Și iată cum doar un simplu nume tocmai m-a făcut să mă abat din drum și să mă scufund din realitate în vis. Prietenul care mă însărcinase să-i duc doamnei Rossini vălul acela a murit de mult. Era un spirit fermecător, un povestitor vesel și inepuizabil, cu care am petrecut multe seri la domnișoara Mars³, un alt spirit încântător, peste care moartea a suflat de asemenea, stingând de pe cerul vieții mele încă o stea.

³ Actriță celebră.